

15. Одржлив развој

15. Sustainable development

15. Одржлив развој

Методолошки објаснувања..... 642

15.01. Социо-економски развој

T-15.01.1: Стапка на пораст на реалниот бруто-домашен производ, по жител	646
T-15.01.2: Учество на вкупните инвестиции во основни средства во БДП, по сектори	646
T-15.01.3: Учество на трошоците за истражување и развој во вкупниот БДП	646
T-15.01.4: Државен долг, % од БДП	646
T-15.01.5: Енергетска интензивност на економијата	647
T-15.01.6: Стапка на вработеност на лица на возраст од 20 до 64 години, вкупно и по пол	647
T-15.01.7: Стапка на невработеност на лица на возраст од 15 до 74 години	647

15.02. Одржлив модел на потрошувачка и производство

T-15.02.2: Површина под органско земјоделство	648
T-15.02.3: Потрошувачка на електрична енергија во домаќинствата	648

15.03. Социјална вклученост и демографски промени

T-15.03.1 Стапка на сиромаштија, по возраст и по пол	649
T-15.03.2: Лица кои живеат во семејства без вработени, по возрастни групи	649
T-15.03.3: Вкупна стапка на долгорочна невработеност	649
T-15.03.4: Лица што го напуштаат образованието рано	649
T-15.03.5: Лица вклучени во процесот на доживотно учење	650
T-15.03.6: Стапка на вработеност на лица на поголема возраст	650
T-15.03.7: Очекувана должина на животот на 65 години, по пол	650

15.04. Климатски промени и енергија

T-15.04.1: Енергетска потрошувачка во секторот Транспорт, во однос на БДП	651
T-15.04.2: Учество на обновливата во вкупната потребна енергија.....	651
G-15.04.1: Енергетска зависност	652
G-15.04.2: Биохемиска потрошувачка на кислород во реките	652

15. Sustainable development

Notes on methodology 644

T-15.01.1: Growth rate of real GDP per capita	646
T-15.01.2: Share of gross fixed capital formation in GDP, by sectors	646
T-15.01.3: Share of research and development expenditure in the total GDP	646
T-15.01.4: General government debt, % of GDP	646

15.01. Socioeconomic development

T-15.01.5: Energy intensity of the economy	647
T-15.01.6: Employment rate of persons aged 20-64, total and by gender	647
T-15.01.7: Unemployment rate of persons aged 15-74	647
T-15.02.1: Комунален отпад, по жител	648
T-15.02.2: Area under organic farming.....	648
T-15.02.3: Electricity consumption of households.....	648

15.02. Sustainable consumption and production

T-15.03.1: At-risk-of-poverty rate by age and gender	649
T-15.03.2: People living in jobless households, by age groups	649
T-15.03.3: Total long-term unemployment rate	649
T-15.03.4: Early school-leavers	649

15.03. Social inclusion and demographic changes

T-15.03.5: Lifelong learning	650
T-15.03.6: Employment rate of older workers	650
T-15.03.7: Life expectancy at age 65, by gender.....	650
T-15.04.1: Energy consumption of transport relative to GDP	651
T-15.04.2: Share of renewables in gross inland energy consumption	651

15.04. Climate changes and energy

G-15.04.1: Energy dependency	652
G-15.04.2: Biochemical oxygen demand in rivers.....	652

Методолошки објаснувања

Одржливиот развој, како глобален концепт, претставува развој што овозможува задоволување на потребите на сегашните, без да се загрози можноста за задоволување на потребите на идните генерации.

Тоа е предизвик со кој се соочува секој човек, земја, светот воопшто, со цел да се обезбеди континуиран напредок на квалитетот на животот и благосостојбата на земјата за сегашните и идните генерации, но и цел според која треба да се раководат сите преземени активности и политики. Остварувањето на оваа цел значи создавање на економија со полна и висококвалификувана вработеност, квалитетна здравствена заштита, социјална и територијална кохезија, како и заштита на животната средина, сето тоа во услови на мирен и безбеден свет.

Прогресот во реализацијата на поставените цели на одржливиот развој се следи преку сет на индикатори, дефиниран од страна на Европската комисија. Станува збор за индикатори со повеќестран карактер кои ја одразуваат економската, социјалната, еколошката и, во извесна мера, институционалната димензија на одржливиот развој.

Во оваа публикација е направен избор од расположливиот сет на индикатори¹⁾. Индикаторите се пресметани врз основа на информациите со кои располага статистичкиот систем и методологијата усогласена со онаа на Европската унија. Индикаторите само го прикажуваат трендот на одредена појава, без да прејудуваат одржливост или не.

Дефиниции

Бруто-домашниот производ, како мерка за економската активност, е дефиниран како разлика меѓу вредноста на произведените стоки и услуги и употребените производи и услуги за нивно создавање. Стапката на реален пораст на БДП, по жител, е пресметана од вредностите изразени преку постојани цени (2005) со цел да се прикажат само волуменските движења, односно да се елиминира влијанието на инфлацијата врз стапката на пораст.

Учество на инвестициите во основни средства во БДП, по сектори. Стапката го покажува делот од БДП употребен од страна на државата, деловниот и секторот Домаќинства, за инвестиции.

Учество на трошоците за истражување и развој во БДП. Индикаторот го покажува учество на трошоците за истражување и развој во вкупниот бруто-домашен производ. БДП е пресметан во согласност со ЕСС 2010.

Државен долг, како процент од бруто-домашниот производ. Индикаторот го претставува долгот на општата влада (централната, локалната власт, како и јавните фондови), како процент од БДП.

Енергетската интензивност на една економија претставува мерка за годишната потреба од енергија за производство на една единица на економски аутпут. Намалената енергетска интензивност значи помало количество на енергија потребно за производство на ист аутпут, што е поврзано со енергетската ефикасност. Индикаторот се пресметува како сооднос меѓу бруто-потребната потрошувачка на енергија (изразена во тони на масло еквивалент) и БДП (по постојани цени од 2005, во евра).

Стапката на вработеност претставува однос меѓу бројот на вработени лица на возраст меѓу 20 и 64 години и вкупното население од истата возрастна група. Индикаторот е пресметан врз основа на Анкетата за работната сила. Вработеното население се состои од оние лица кои во референтната недела работеле за плата или профит најмалку еден час или не работеле, а имале работа од која привремено биле отсутни.

Вкупната стапка на невработеност претставува учество на невработените лица на возраст од 15 до 74 години во вкупната работна сила. Работната сила ја сочинуваат вкупниот број вработени и невработени лица. Индикаторот е претставен како вкупна стапка на невработеност, по пол и по возрастни групи, според бројот на невработени лица во однос на вкупното население од истата целна група.

Комунален отпад, по жител. Индикаторот ја претставува количината на создадениот комунален отпад собран од и за сметка на комуналните претпријатија и одложен преку системот за управување со отпадот. Создадениот отпад

¹⁾ За целокупниот сет на индикатори погледнете на <http://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija.aspx?id=47>

²⁾ Номенклатура на територијални единици за статистика

го опфаќа отпадот од домаќинствата, комерцијалните и трговските дејности, деловните згради, јавните институции, малите бизниси, отпадот од дворовите и градините, содржината на контејнерите за отпад, уличниот смет и сметот од пазарите. За областите кои не се опфатени со системот за комунален отпад, количините се проценети.

Површина под органско земјоделство. Индикаторот се дефинира како дел од вкупната користена земјоделска површина (КЗП) под органско земјоделство (постоечките области со органски фарми и областите во процес на конверзија). Органското земјоделство е метод на производство кој најголем акцент посветува на заштитата на животната средина, како и на состојбата на животните при одгледувањето на добитокот. Органскиот метод избегнува или во голема мера ја намалува употребата на синтетички хемиски производи како што се ѓубрива, пестициди, адитиви и медицински производи.

Потрошувачката на електрична енергија во секторот Домаќинства ја дефинира количината на електрична енергија потрошена од страна на домаќинствата за потребите за загревање на просторот и водата, како и за сите електрични апарати.

Стапка на сиромаштија - Индикаторот е дефиниран како процент на лица што живеат под линијата на сиромаштија, дефинирана како 60% од медијалниот еквивалентен приход (пред или по социјалните трансфери).

Лица кои живеат во домаќинства без вработени лица - учество на лица, по возрастни групи, кои живеат во домаќинства во кои нема вработени лица. Индикаторот е пресметан врз основа на податоците од Анкетата за работната сила.

Стапката на долгорочна невработеност го прикажува учеството на лицата кои биле невработени 12 месеци и повеќе во однос на вкупниот број на активни лица на пазарот на трудот. Активното население го сочинуваат вработените и невработените лица.

Лица кои рано го напуштаат училиштето - учество на лицата на возраст од 18 до 24 години кои немаат никакво или имаат најмалку основно образование, во однос на вкупната популација од истата возрастна група.

Лица вклучени во процесот на доживотно учење - учество на лицата на возраст од 25 до 64 години кои учествуваат во процесот на образование и обука, во вкупната популација од истата возрастна група.

Стапка на вработеност на лица на поголема возраст претставува стапка на вработеност на лица на возраст од 55 до 64 години и се пресметува како процент од истата возрастна група.

Очекувана должина на животот на 65 години, по пол, означува просечен број на години на живот кои би ги доживеале мажи или жени кои имаат наполнето 65 години, врз основа на влијанието што врз нивниот живот ќе го има моменталната стапка на морталитет (веројатност за смрт на одредена возраст).

Енергетска потрошувачка во секторот Транспорт, во однос на БДП. Индикаторот претставува сооднос на енергетската потрошувачка во транспортот и БДП (претставен како верижен индекс со цени од 2000 година). Потрошувачката на енергија ги опфаќа сите видови на транспорт (патен, железнички и авиосообраќај).

Учество на обновливата во вкупната потребна енергија - процентуално учество на обновливата енергија во вкупната потребна енергија.

Енергетската зависност покажува колкава е потребата на една економија од увоз на енергија со цел да ги задоволи енергетските потреби. Таа се пресметува како сооднос меѓу нето-увозот и вкупно потребната енергетска потрошувачка и залихите.

Биохемиска потрошувачка на кислород во реките се дефинира како просечна годишна количина на биохемиска потрошувачка на кислород во реките (БПК5) и претставува количина на кислород која е неопходна за аеробните микроорганизми да ги разложат органските материји во единица примерок на вода во текот на пет дена. Индикаторот е мерка за квалитетот на водата: колку е пониска вредноста на БПК5, толку водата е поквалитетна.

Notes on methodology

Sustainable development as a global concept means that the needs of the present generation should be met without compromising the ability of future generations to meet their own needs. It is a challenge that each person, country, and the whole world in general is faced with, in order to ensure continuous improvement of the quality of life and well-being for present and future generations; it is also an objective that all undertaken actions and policies should conform to.

Achievement of this aim means creating an economy with full and qualified employment, quality health care, social and territorial cohesion, as well as environmental protection, all this in a safe and peaceful world.

The progress in realizing the defined objectives is monitored through a set of indicators, defined by the European Commission. The indicators have a multi-domain character and reflect the economic, social, environmental, and, to a certain degree, the institutional dimension of sustainable development.

In this publication a selection has been made from the available set of indicators¹⁾. The indicators are compiled on the basis of information that the State Statistical Office has at its disposal, and the methodology, which is harmonized with that of the European Union. At the same time, the indicators simply show the trend of a certain phenomenon, without prejudicing sustainability or non-sustainability.

Definitions

Gross domestic product (GDP) as a measure of economic activity is defined as the value of all goods and services produced less the value of any goods or services used in their creation. The annual growth rate of GDP per capita is calculated from figures at constant prices (2005) since these give volume movements only, i.e. price movements will not inflate the growth rate.

Share of gross fixed capital formation in GDP. This indicator is defined as total gross fixed capital formation (GFCF) expressed as a percentage of GDP, for the government, business and households sectors.

Share of research and development expenditure in GDP. The indicator is defined as the percentage share of gross domestic expenditure on Research and Development (R&D) in gross domestic product. GDP has been revised according to ESA 2010.)

The dispersion of regional GDP (NUTS 3 level)²⁾, per inhabitant is measured by the sum of the absolute differences between regional and national GDP per inhabitant, weighted with the share of population and expressed in percent of the national GDP per inhabitant. The indicator is calculated from regional GDP figures based on the European System of Accounts (ESA95).

General government debt - this indicator represents the general government debt as a percentage of GDP. The general government sector comprises the subsectors of central government, state government, local government and social security funds.

The energy intensity of the economy is a measure of the amount of energy needed to produce one unit of economic output. A reduction in energy intensity means that less energy is needed to produce the same output and is thus related to energy efficiency. The indicator presented here is calculated as the ratio of gross inland energy consumption (in tonnes of oil equivalent) to GDP (at constant 2005 prices, in euro).

The employment rate is calculated by dividing the number of persons aged 20 to 64 in employment by the total population of the same age group. The indicator is based on the Labour Force Survey. Employed population consists of those persons who during the reference week did any work for pay or profit for at least one hour, or were not working but had jobs from which they were temporarily absent.

¹⁾ For the entire set of indicators, please see http://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija_en.aspx?id=47

²⁾ Nomenclature of Territorial Units for Statistics

Total unemployment rate represents the share of unemployed persons aged 15 to 74 as a percentage of the labour force. The labour force is the total number of people employed and unemployed. The indicator is illustrated as total unemployment rate, by age group and gender, as a share of unemployed in the total population of the same age group and gender.

Municipal waste represents the amount of municipal waste generated and collected by or on behalf of municipal authorities and disposed of through the waste management system.

Area under organic farming - this indicator is defined as the share of total utilised agricultural area (UAA) occupied by organic farming (existing organically-farmed areas and areas in process of conversion). Organic farming is a method of production, which puts the highest emphasis on environmental protection and, with regard to livestock production, animal welfare considerations. It avoids or largely reduces the use of synthetic chemical inputs such as fertilisers, pesticides, additives and medical products.

Electricity consumption of households is defined as the quantity of electricity consumed by households that covers all use of electricity for space and water heating and all electrical appliances.

At-risk-of-poverty rate. The indicator is defined as a percentage of persons with an equivalent disposable income below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalent disposable income

People living in jobless households - this indicator is calculated as the share of persons, by age group, who are living in households where no one works. The indicator is based on the Labour Force Survey.

The 'long-term unemployment rate' is the share of unemployed persons for 12 months or more in the total number of active persons in the labour market. The total active population is the total number of the employed and unemployed population.

Early school-leavers - this indicator is defined as the percentage of the population aged 18-24 with no or with at most lower secondary education and not in further education or training.

Lifelong learning - this indicator is defined as the share of the adult population aged 25 to 64 participating in education and training, in the total population of the same age group.

The employment rate of older workers is calculated by dividing the number of persons aged 55 to 64 in employment by the total population of the same age group. The indicator is based on the EU Labour Force Survey.

Life expectancy at age 65 represents the mean number of years still to be lived by a man or a woman who has reached the age 65, if subjected throughout the rest of his or her life to the current mortality conditions (age-specific probabilities of dying).

Energy consumption of transport, relative to GDP - this indicator is defined as the ratio between the energy consumption of transport and GDP (chain-linked volumes, at 2000 exchange rates). The energy consumed by all types of transport (road, rail, inland navigation and aviation) is covered.

Share of renewables in gross inland energy consumption is defined as the percentage share of renewables in gross inland energy consumption.

Energy dependency shows the extent to which an economy relies upon imports in order to meet its energy needs. The indicator is calculated as net imports divided by the sum of gross inland energy consumption plus bunkers.

Biochemical oxygen demand in rivers is defined as the mean annual BOD5 in rivers. BOD5 is a measure of the amount of oxygen required by aerobic microorganisms to decompose organic substances in a water sample over a period of five days. It is a measure of the quality of water: the lower the value of BOD5, the higher the water quality.

T-15.01.1: Стапка на пораст на реалниот бруто-домашен производ, по жител

T-15.01.1: Growth rate of real GDP per capita

%

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	
Реален бруто-домашен производ, по жител	5.0	6.3	5.3	-0.5	3.1	2.2	-0.6	2.8	3.5	3.7	2.8	Growth rate of real GDP, per capita

¹⁾ Претходни податоци¹⁾ Preliminary data

T-15.01.2: Учество на вкупните инвестиции во основни средства во БДП, по сектори

T-15.01.2: Share of gross fixed capital formation in GDP, by sectors

%

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	
Вкупни инвестиции	25.8	24.6	23.1	23.5	23.4	23.7	23.4	23.8	24.0	Total investment
Деловен	12.3	12.4	11.2	12.2	12.0	12.4	11.9	12.5	12.6	Business
Држава	4.2	3.8	4.1	4.3	3.9	4.2	4.8	4.8	5.5	Government
Домаќинства	9.3	8.3	7.8	7.1	7.5	7.1	6.7	6.5	5.9	Households

¹⁾ Претходни податоци²⁾ Preliminary dataT-15.01.3: Учество на трошоците за истражување и развој во вкупниот БДП¹⁾T-15.01.3: Share of research and development expenditure in the total GDP¹⁾

%

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	
Дисперзија на регионалниот БДП, по жител	0.17	0.22	0.20	0.22	0.22	0.33	0.44	0.52	0.44	0.43	Dispersion of regional gross domestic product per capita

¹⁾ Претходни податоци¹⁾ Preliminary data

T-15.01.4: Државен долг, % од БДП

T-15.01.4: General government debt, % of GDP

%

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Долг на општата влада, % од БДП	30.6	23.5	20.5	23.6	24.1	27.7	33.7	34.0	38.2	38.1	39.6	39.3	General government debt, % of GDP

Извор: Министерство за финансии

Source: Ministry of Finance

T-15.01.5: Енергетска интензивност на економијата

T-15.01.5: Energy intensity of the economy

кгме/1000 евра												kgoe /1000 euro
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾		
Енергетска интензивност	471.3	440.7	408.6	403.7	431.6	414.2	373.2	349.6	333.9	325.3	Energy intensity	

¹⁾ Претходни податоци¹⁾ Preliminary data

T-15.01.6: Стапка на вработеност на лица на возраст од 20 до 64 години, вкупно и по пол

T-15.01.6: Employment rate of persons aged 20-64, total and by gender

%

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Вкупно	43.9	45.0	46.3	47.9	48.1	48.4	48.2	50.3	51.3	51.9	53.3	54.8	Total
Мажи	53.6	54.0	56.2	58.4	58.4	57.8	57.5	59.7	61.6	61.5	63.7	65.6	Men
Жени	34.0	35.8	36.2	37.1	37.5	38.8	38.7	40.7	40.8	42.1	42.5	43.7	Women

Извор: Анкета за работната сила

Source: Labour Force Survey

T-15.01.7: Стапка на невработеност на лица на возраст од 15 до 74 години

T-15.01.7: Unemployment rate of persons aged 15-74

%

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Вкупно	36.0	34.9	33.8	32.2	32.0	31.4	31.0	29.0	28.0	26.1	23.7	22.4	Total
Мажи	35.3	34.5	33.5	31.8	31.9	31.8	31.5	29.0	27.6	26.7	24.4	22.7	Men
Жени	37.2	35.5	34.2	32.8	32.3	30.8	30.3	29.0	28.6	25.1	22.7	21.8	Women
Возраст												Age group	
15-24	59.8	57.7	56.4	55.1	53.7	55.3	53.9	51.9	53.1	47.3	48.2	46.7	15-24
25-74	32.5	31.6	30.5	29.0	29.3	28.5	28.2	26.3	25.2	23.8	21.3	19.9	25-74

Извор: Анкета за работната сила

Source: Labour Force Survey

15.02. Одржлив модел на потрошувачка и производство

15.02. Sustainable consumption and production

T-15.02.1: Комунален отпад, по жител

T-15.02.1: Municipal waste, per capita

кг/жител						kg/capita
	2013	2014	2015	2016	2017	
Создаден	384	370	380	376	379	Generated waste
Собран/фрлен на депонија	269	276	300	295	294	Collected / landfilled waste

T-15.02.2: Површина под органско земјоделство

T-15.02.2: Area under organic farming

% од										% of
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Обработлива земјоделска површина	1.03	1.29	0.91	0.62	0.46	0.51	0.63	0.56	Cultivated agricultural area	
Вкупна земјоделска површина	0.47	0.59	0.37	0.25	0.19	0.21	0.26	0.23	Total utilised agricultural area	

T-15.02.3: Потрошувачка на електрична енергија во домаќинствата

T-15.02.3: Electricity consumption of households

кт маслени еквиваленти												kt oil equivalents
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	
Сектор Домаќинства	262.0	261.1	269.4	283.7	277.9	287.6	280.5	263.5	261.9	270.1	262.8	Household sector

¹⁾ Претходни податоци

¹⁾ Preliminary data

T-15.03.1 Стапка на сиромаштија, по возраст и по пол

T-15.03.1: At-risk-of-poverty rate by age and gender

(60% од медијалните еквивалентни приходи)

(60% of median equivalent income)

	2015			2016			
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	
	Total	Men	Women	Total	Men	Women	
Вкупно	21.5	21.5	21.5	21.9	22.1	21.6	Total
0-17	28.6	28.6	28.6	28.6	29.3	27.8	0-17
18-64	20.7	20.7	20.7	21.3	21.3	21.2	18-64
65 и повеќе	14.5	13.2	15.6	14.5	14.1	14.9	65 and over

Извор: Анкета за приходите и условите за живеење

Source: Survey on Income and Living Conditions

T-15.03.2: Лица кои живеат во семејства без вработени, по возрастни групи

T-15.03.2: People living in jobless households, by age groups

%

Возраст	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Age									
0-17	19.2	21.4	22.3	21.3	16.3	15.7	16.2	11.6	13.0
18-59	16.1	16.6	17.3	16.4	13.8	13.0	13.1	11.1	11.4

Извор: Анкета за работната сила

T-15.03.3: Вкупна стапка на долгорочна невработеност

T-15.03.3: Total long-term unemployment rate

%

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Вкупна стапка на долгорочна невработеност	31.1	29.7	28.7	26.3	26.7	25.9	25.5	23.9	23.4	21.3	19.2	17.4
												Total long-term unemployment rate

Извор: Анкета за работната сила

Source: Labour Force Survey

T-15.03.4: Лица што го напуштаат образованието рано

T-15.03.4: Early school-leavers

%

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
22.2	19.9	19.6	16.2	15.5	13.5	11.7	11.4	12.5	11.4	9.9	8.5

Извор: Анкета за работната сила

Source: Labour Force Survey

T-15.03.5: Лица вклучени во процесот на доживотно учење

T-15.03.5: Lifelong learning

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	%
	2.3	2.8	2.5	3.3	3.2	3.4	4.0	3.5	3.1	2.5	2.8	2.2	

Извор: Анкета за работната сила

Source: Labour Force Survey

T-15.03.6: Стапка на вработеност на лица на поголема возраст

T-15.03.6: Employment rate of older workers

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	%
Вкупно	27.9	28.8	31.7	34.6	34.2	35.4	35.4	37.9	38.6	40.1	40.7	41.4	Total
Мажи	39.0	38.6	43.0	47.6	46.7	47.3	46.6	49.4	50.3	52.2	55.0	54.5	Men
Жени	17.5	19.6	21.1	22.4	22.4	24.0	24.5	26.6	27.1	28.3	26.6	28.5	Women

Извор: Анкета за работната сила

Source: Labour Force Survey

T-15.03.7: Очекувана должина на животот на 65 години, по пол

T-15.03.7: Life expectancy at age 65, by gender

години	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	years
Мажи	13.4	13.5	13.6	13.8	13.9	14.0	14.1	14.3	14.4	14.4	14.4	Men
Жени	15.2	15.4	15.4	15.7	15.8	16.0	16.0	16.1	16.2	16.2	16.3	Women

T-15.04.1: Енергетска потрошувачка во секторот Транспорт, во однос на БДП

T-15.04.1: Energy consumption of transport relative to GDP

мил./тони CO ₂ -еквиваленти	million tonnes CO ₂ equivalent											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	
кгме/1000 евра	56.8	61.2	59.6	63.4	64.1	65.6	63.8	70.6	71.4	76.2	84.4	kgoe/1000 euro
2010=100	88.6	95.4	92.9	99.0	100.0	102.4	99.6	110.2	111.4	119.0	131.7	2010=100

¹⁾ Претходни податоци¹⁾ Preliminary data

T-15.04.2: Учество на обновливата во вкупната потребна енергија

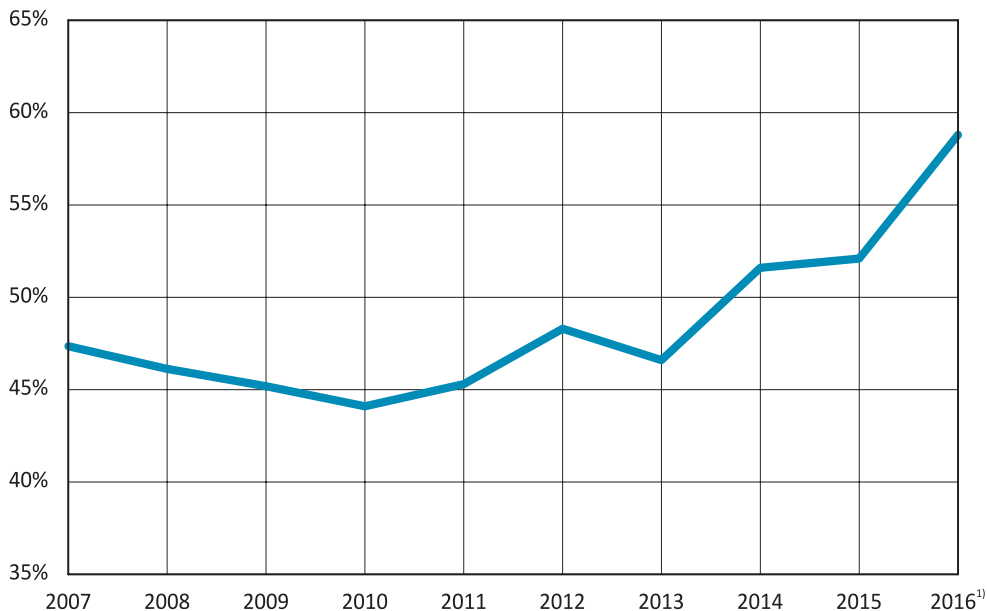
T-15.04.2: Share of renewables in gross inland energy consumption

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	%
Вкупно	10.9	7.8	8.4	11.2	14.6	10.4	10.0	11.0	11.0	15.3	14.2	Total
Хидро	4.8	2.8	2.4	3.9	7.3	3.9	3.0	4.9	3.8	6.0	6.1	Hydro
Биомаса	7.0	6.2	6.3	7.0	6.7	6.6	7.6	8.0	8.7	8.5	7.3	Biomass
Геотермална	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	Geothermal
Биодизел	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	Biodiesel
Соларна	-	-	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	Solar electricity
Ветерна	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	0.4	0.4	Wind electricity
Биогасна електрична енергија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	0.1	Biogas electricity

¹⁾ Претходни податоци¹⁾ Preliminary data

Г-15.04.1: Енергетска зависност

G-15.04.1: Energy dependency

¹⁾ Претходни податоци

¹⁾ Preliminary data

Г-15.04.2: Биохемиска потрошувачка на кислород во реките

G-15.04.2: Biochemical oxygen demand in rivers

